

IFRIC's Agenda Decision

גידור שווי הוגן של סיכון מטבע חוץ בגין נכסים לא-פיננסיים

(תקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים)

ספטמבר 2019

הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) קיבלה שתי פניות לגבי חשבונאות גידור שווי הוגן ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 9. בשתי הפניות נשאלה הוועדה (IFRIC) אם סיכון מטבע חוץ של נכס לא-פיננסי המוחזק לצריכה יכול להיות רכיב סיכון ניתן לזיהוי בנפרד וניתן למדידה באופן מהימן שישות יכולה לייעד כפריט מגודר ביחס גידור חשבונאי של שווי הוגן.

דרישות חשבונאות גידור בתקן דיווח כספי בינלאומי 9

המטרה של חשבונאות גידור היא לייצג, בדוחות הכספיים, את ההשפעה של פעילויות ניהול הסיכונים של ישות אשר משתמשת במכשירים פיננסיים לנהל חשיפות הנובעות מסיכונים מסוימים, אשר יכולים להשפיע על רווח או הפסד (או, במקרים אחרים, על רווח כולל אחר) (סעיף 6.1.1 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9).

אם כל הקריטריונים המזכים המוגדרים בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מתקיימים, ישות יכולה לבחור לייעד יחס גידור בין מכשיר מגדר לבין פריט מגודר. סוג אחד של יחס גידור חשבונאי הוא גידור שווי הוגן שבו ישות מגדרת את החשיפה לשינויים בשווי הוגן של פריט מגודר שניתן לייחסם לסיכון מסוים ושיכולים להשפיע על רווח או הפסד.

ישות יכולה לייעד פריט במלואו, או רכיב (component) של פריט, כפריט המגודר. ניתן לייעד רכיב סיכון כפריט מגודר בתנאי שבהתבסס על הערכה בהקשר של מבנה השוק המסוים, רכיב הסיכון ניתן לזיהוי בנפרד והוא ניתן למדידה באופן מהימן.

בבחינת הפנייה, הוועדה (IFRIC) בחנה את הנקודות הבאות:

האם לישות יש חשיפה לסיכון מטבע חוץ בגין נכס לא-פיננסי המוחזק לצריכה אשר יכולה להשפיע על רווח או הפסד?

סעיף 6.5.2(א) לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מתאר גידור שווי הוגן כ"גידור החשיפה לשינויים בשווי הוגן של נכס או התחייבות שהוכרו או של התקשרות איתנה שלא הוכרה, או של רכיב של פריט כלשהו כזה, שניתן לייחסם לסיכון מסוים ושיכולים להשפיע על רווח או הפסד."

לפיכך, בהקשר של גידור שווי הוגן, סיכון מטבע חוץ נובע כאשר התוצאה של שינויים בשערי החליפין היא שינויים בשווי הוגן של פריט הבסיס אשר יכולים להשפיע על רווח או הפסד.

בהתאם לעובדות ולנסיבות המסוימות, נכס לא-פיננסי עשוי להיות מתומחר – והשווי ההוגן שלו עשוי להיקבע – רק במטבע אחד ברמה גלובלית ומטבע זה אינו מטבע הפעילות של הישות. אם השווי ההוגן של נכס לא-פיננסי נקבע במטבע חוץ, ביישום תקן חשבונאות בינלאומי 21 *השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ*, המידה של שווי הוגן אשר יכולה להשפיע על רווח או הפסד היא השווי ההוגן מתורגם למטבע הפעילות של ישות (שווי הוגן מתורגם). השווי ההוגן המתורגם של נכס לא-פיננסי כזה ישתנה כתוצאה משינויים בשער החליפין הרלוונטי בתקופה נתונה, גם אם השווי ההוגן (שנקבע במטבע חוץ) נותר קבוע. לפיכך העירה הוועדה (IFRIC) שבנסיבות כאלה ישות חשופה לסיכון מטבע חוץ.

תקן דיווח כספי בינלאומי 9 אינו דורש שיהיה חזוי ששינויים בשווי ההוגן ישפיעו על רווח או הפסד, אלא, במקום זאת, ששינויים אלה יכולים להשפיע על רווח או הפסד. הוועדה (IFRIC) העירה ששינויים בשווי הוגן של נכס לא-פיננסי המוחזק לצריכה יכולים להשפיע על רווח או הפסד אם, לדוגמה, הישות אמורה למכור את הנכס לפני סוף אורך החיים הכלכליים שלו.

כתוצאה מכך, הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שבהתאם לעובדות ולנסיבות המסוימות, יהיה זה אפשרי שלישות תהיה חשיפה לסיכון מטבע חוץ בגין נכס לא-פיננסי המוחזק לצריכה אשר יכולה להשפיע על רווח או הפסד. זה יהיה המקרה כאשר, ברמה גלובלית, השווי ההוגן של נכס לא-פיננסי נקבע רק במטבע אחד ומטבע זה אינו מטבע הפעילות של הישות.

אם לישות יש חשיפה לסיכון מטבע חוץ בגין נכס לא-פיננסי, האם מדובר ברכיב סיכון ניתן לזיהוי בנפרד וניתן למדידה באופן מהימן?

סעיף 6.3.7 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מתיר לישות לייעד רכיב סיכון של פריט כפריט מגודר אם, "בהתבסס על הערכה בהקשר של מבנה השוק המסוים, רכיב הסיכון ניתן לזיהוי בנפרד והוא ניתן למדידה באופן מהימן."

סעיף 82 לתקן חשבונאות בינלאומי 39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה מתיר את הייעוד של פריטים לא-פיננסיים כפריטים מגודרים רק א) לגבי סיכונים מטבע חוץ, או ב) במלואו לגבי כל הסיכונים, "בגלל הקושי לבודד ולמדוד את החלק המתאים של השינויים בתזרימי המזומנים או בשווי ההוגן, שניתן לייחס לסיכונים ספציפיים שאינם סיכונים מטבע חוץ." סעיף 6.176 לבסיס למסקנות של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 מציין שבפיתוח דרישות חשבונאות גידור בתקן דיווח כספי בינלאומי 9, הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים לא שינתה את עמדתה שקיימים מצבים שבהם סיכון מטבע חוץ ניתן לזיהוי בנפרד וניתן למדידה באופן מהימן. הסעיף קובע שהוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים "למדה מפעילויות ה- outreach שלה שקיימות נסיבות שבהן ישויות יכולות לזהות ולמדוד רכיבי סיכון רבים (לא רק סיכון מטבע חוץ) של פריטים לא-פיננסיים במהימנות מספיקה."

כתוצאה מכך, הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שסיכון מטבע חוץ הוא רכיב סיכון של נכס לא-פיננסי שניתן לזיהוי בנפרד וניתן למדידה באופן מהימן. הקביעה אם זהו המקרה תלויה בהקשר של מבנה השוק המסוים.

הוועדה (IFRIC) העירה שסיכון מטבע חוץ הוא ניתן לזיהוי בנפרד וניתן למדידה באופן מהימן כאשר הסיכון המגודר מתייחס לשינויים בשווי הוגן הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של ישות של השווי ההוגן, אשר בהתבסס על הערכה בהקשר של מבנה השוק המסוים, נקבע באופן גלובלי רק במטבע אחד ומטבע זה אינו מטבע הפעילות של הישות. אולם, הוועדה (IFRIC) ציינה שהעובדה שעסקאות שוק מסולקות בדרך כלל במטבע מסוים אין משמעה בהכרח שזהו המטבע שבו הנכס הלא-פיננסי מתומחר - ולכן המטבע שבו שווי ההוגן נקבע.

האם הייעוד של סיכון מטבע חוץ בגין נכס לא-פיננסי המוחזק לצריכה יכול להיות עקבי עם פעילויות ניהול הסיכונים של ישות?

סעיף 6.4.1(ב) לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 דורש שבמועד יצירת יחסי הגידור "קיים יעוד ותייעוד פורמלי של יחסי הגידור ושל מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הישות לביצוע הגידור." בהתאם לכך, הוועדה (IFRIC) העירה שביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 9 ישות יכולה ליישם חשבונאות גידור רק אם הגידור עקבי עם המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של הישות לניהול חשיפה זו. לכן, ישות אינה יכולה ליישם חשבונאות גידור רק על בסיס זיהוי פריטים בדוח על המצב הכספי שלה אשר ממדדים באופן שונה אך כפופים לאותו סוג של סיכון.

במידה שבה ישות מתכוונת לצרוך נכס לא-פיננסי (ולא למכור אותו), הוועדה (IFRIC) העירה ששינויים בשווי ההוגן של הנכס הלא-פיננסי עשויים להיות בעלי משמעות מוגבלת לישות. במקרים כאלה, אין

זה סביר שישות תנהל ותשתמש במכשירים מגדרים כדי לגדר חשיפות לסיכון בגין הנכס הלא-פיננסי ובמקרה כזה היא לא יכולה ליישם חשבונאות גידור.

הוועדה (IFRIC) מצפה שישות תנהל ותגדר חשיפה לסיכון מטבע חוץ בגין השווי ההוגן של נכסים לא-פיננסיים המוחזקים לצריכה רק בנסיבות מוגבלות מאוד – בנסיבות כאלה, ישות תשתמש במכשירים מגדרים כדי לגדר רק חשיפה לסיכון מטבע חוץ שהיא צופה שתשפיע על רווח או הפסד. זה יכול להיות המקרה, לדוגמה, אם (א) הישות צופה למכור את הנכס הלא-פיננסי (לדוגמה פריט רכוש קבוע) במהלך אורך החיים הכלכליים שלו; (ב) ערך השיר החזוי של הנכס במועד המכירה החזוי הוא משמעותי; וכן (ג) הישות מנהלת ומשתמשת במכשירים מגדרים לגדר חשיפה לסיכון מטבע חוץ רק על ערך השיר של הנכס.

בנוסף לכך, הוועדה (IFRIC) העירה שפעילויות ניהול סיכונים שמטרתן רק לצמצם תנודתיות בשער החליפין הנובעת מתרגום ההתחייבות הפיננסית הנקובה במטבע חוץ ביישום תקן חשבונאות בינלאומי 21 אינן עקביות עם הייעוד של סיכון מטבע חוץ בגין הנכס הלא-פיננסי כפריט המגודר ביחסי גידור שווי הוגן חשבונאי. בנסיבות כאלה, הישות מנהלת את החשיפה לסיכון מטבע חוץ הנובעת מההתחייבות הפיננסית ולא מנהלת את החשיפה לסיכון הנובעת מהנכס הלא-פיננסי.

שיקולים נוספים

ישות מיישמת את כל הדרישות הרלוונטיות האחרות בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 בקביעה אם היא יכולה ליישם חשבונאות גידור שווי הוגן בנסיבות המסוימות שלה, כולל דרישות המתייחסות לייעוד של פריט מגודר ושל מכשיר מגדר ולאפקטיביות הגידור. לדוגמה, ישות תשקול את האופן שבו ייעוד חשבונאות הגידור שלה מטפל בהפרשים כלשהם בגודל, בתבנית הפחת/ההפחתה ובמכירה החזויה/פירעון חזוי של הפריט המגודר ושל המכשיר המגדר.

עבור חשיפה לסיכון כלשהי שהישות בוחרת ליישם לגביה חשבונאות גידור, הישות נותנת גם את הגילויים הנדרשים על ידי תקן דיווח כספי בינלאומי 7 *מכשירים פיננסיים: גילויים המתייחסים לחשבונאות גידור*. הוועדה (IFRIC) ציינה, בפרט, שסעיפים 22א-22ג לתקן דיווח כספי בינלאומי 7 דורשים גילוי למידע לגבי אסטרטגיית ניהול סיכונים של ישות וכיצד היא מיישמת אותה לנהל סיכון.

הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שהעקרונות והדרישות בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מספקים בסיס מתאים לישות על מנת לקבוע אם סיכון מטבע חוץ הוא רכיב סיכון ניתן לזיהוי בנפרד וניתן למדידה באופן מהימן של נכס לא-פיננסי המוחזק לצריכה שישות יכולה לייעד כפריט מגודר ביחס גידור חשבונאי של שווי הוגן. כתוצאה מכך, הוועדה (IFRIC) החליטה לא להוסיף נושא זה לסדר היום לתקינה שלה.

תרגום ה-Agenda Decision של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי לעברית מובא לנוחות המדווחים ורואי החשבון. הנוסח המקורי באנגלית הוא הנוסח המחייב וניתן לקרוא אותו באתר האינטרנט של המוסד לתקני דיווח כספי בינלאומיים בכתובת:

<https://cdn.ifrs.org/-/media/project/fair-value-hedge-of-foreign-currency-risk-on-non-financial-assets/ifrs-9-fair-value-hedge-of-foreign-currency-risk-on-non-financial-assets-september-2019.pdf>